

Svar till Rydbeck

Gösta Rydbeck diskuterar i sin kommentar till vår ledare två väsentliga frågor. För det första, är verkligen den av ekonomerna omskrutna allmänjämviktsteorin så användbar med tanke på att den är statisk till sin karaktär och förutsätter jämviktslägen, som i verkligheten aldrig uppnås? För det andra, varför har inte ekonomerna i större utsträckning utvecklat explicit dynamiska modeller, t ex av den typ som används inom reglertekniken?

Vad gäller den första frågan är det rik-

tigt att allmänjämviktsteorin är rent statisk och endast sysslar med jämviktslägen, om vi ser på den från rent *formell, metodmässig* synvinkel. Matematiskt formulera den som ett tidlöst, simultant ekvationssystem. Det är också klart att man i verkligheten aldrig upplever en fullständig och ögonblicklig anpassning till en störning i ekonomin. Men liksom med de flesta modeller inom samhällsvetenskaperna får inte tolkningen av modellen göras för bokstavligen. De problem som studeras av nationalekonomer är i

allmänhet så komplexa att det är meningslöst att sträva efter att formulera modeller som i detalj fångar upp verkligheten. Teorins roll är snarast att skapa ett slags "referensram", som kan ge stadga åt ekonomernas funderingar och göra det lättare att inse att nya problem sällan är så nya som de vid första anblicken synes vara. Allmänjämviktsteorin hjälper oss att bilda oss en uppfattning om hur ekonomin reagerar på olika typer av störningar och hur dessa kan fortplanta sig i det ekonomiska systemet. Även om de jämviktsslägen som teorin definierar aldrig uppnås och även om det tar mer eller mindre lång tid innan en störning på en viss marknad hunnit påverka andra marknader, är, enligt vår uppfattning, allmänjämviktsteorin ett ovärderligt hjälpmedel för att bringa reda i analysen av samhällsekonomiska problem.

Svaret på Rydbecks andra fråga följer ganska naturligt av vad som just har sagts. Det vore i och för sig ytterst värdefullt om ekonomerna mera i detalj kunde beskriva och analysera de anpassningsprocesser, som äger rum när ekonomin rör sig från ett jämviktssläge till ett annat och som den etablerade teorin endast kan ge en ungefärlig antydning om. I praktiken visar det sig emellertid att des-

sa dynamiska processer i de allra flesta fall är alldeles för komplicerade för att med något utbyte studeras med hjälp av textreglertekniska metoder. De förenklingar som med nödvändighet måste göras för att få fram mera konkreta resultat leder lätt till att det ekonomiska innehållet i modellen nästan helt försvinner. En av oss har i sin avhandling just studerat hur reglertekniska hjälpmedel kan tänkas användas vid analys av stabiliseringspolitik. Slutsatsen var väl närmast att visst ger reglertekniken en värdefull uppfattning om hur dynamiska system kan analyseras och styras, men det är missvisande att tro att stabiliseringspolitiken kan reduceras till ett reglerproblem helt skött av ekonomiska tekniker. Vad ett reglertekniskt betraktelsesätt kan ge ekonomerna är kanske snarast en större förståelse för vilken oerhört detaljerad kunskap om ekonomins dynamiska egenskaper som är nödvändig för att en perfekt anpassad stabiliseringspolitik skall kunna föras. Orealistiskt höga ambitioner vad gäller den ekonomiska politiken leder alltför lätt till att ekonomiskpolitiska åtgärder skapar nya problem i stället för att lösa gamla.

Harry Flam och Staffan Viotti